

Sygn. akt: I C 527/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 grudnia 2022 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Rafał Kubicki
Protokolant:	sekretarz sądowy Agnieszka Grandys

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2022 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa J. A.

przeciwko (...) S.A. w W.

o rentę

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda J. A. tytułem skapitalizowanej renty wynikającej z utraty zdolności do pracy zarobkowej i zmniejszenia widoków na przyszłość sumę 65.680,40 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwot:

- 17.716,42 zł – za okres od 30 września 2019 r. do dnia zapłaty,

- 9.828,60 zł – za okres od 11 stycznia 2020 r. do dnia zapłaty,

- 16.140,80 zł – za okres od 11 stycznia 2021 r. do dnia zapłaty,

- 11.679,82 zł – za okres od 11 stycznia 2022 r. do dnia zapłaty,

- 10.314,76 zł – za okres od 11 sierpnia 2022 r. do dnia zapłaty,

oraz dalszą comiesięczną rentę z tego tytułu w kwocie 1.490,49 zł, płatną do 10. dnia każdego miesiąca, począwszy od sierpnia 2022 r., z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia od 11. dnia miesiąca odpowiedniego dla opóźnionej kwoty do dnia zapłaty

II. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda J. A. kwotę 5.117 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego z odsetkami ustawowymi za okres od dnia uprawomocnienia się tego orzeczenia o kosztach procesu do dnia zapłaty,

III. nakazuje ściągnąć od pozwanego (...) S.A.

w W. na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Olsztynie) kwotę 1.645,20 zł tytułem zwrotu wydatków sądowych tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

sędzia Rafał Kubicki

UZASADNIENIE

Powód J. A. wniósł przeciwko pozwanemu (...) S.A. z siedzibą w W. o:

1. zasądzenie rzeczkę kwoty 43.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 24.11.2017 r. do dnia zapłaty,
2. zasądzenie kwoty 4.644 zł tytułem zwrotu kosztów opieki z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 24.11.2017 r. do dnia zapłaty,
3. zasądzenie kwoty 1.455,46 zł tytułem comiesięcznej renty, poczynszy od 1.09.2019 r., płatnej do 10. dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat,
4. zasądzenie kwoty 17.716,42 zł tytułem skapitalizowanej renty za okres od 1.06.2018 r. do 31.05.2019 r. wraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty,

Uzasadniając swoje stanowisko, wskazał, że jako pasażer pojazdu doznał licznych obrażeń ciała oraz rozstroju zdrowia psychicznego na skutek wypadku komunikacyjnego z 10 września 2017 r. w którym kierujący pojazdem marki R. (...) o nr rej. (...) J. J. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, stracił panowanie nad pojazdem doprowadzając do jego wypadnięcia z trasy. Wskazał, że w dacie zdarzenia pojazd sprawcy objęty był ochroną ubezpieczeniową OC w towarzystwie pozwanej spółki. Na skutek wypadku powód został przewieziony do (...) Szpitala Miejskiego w P. na Oddział Ratunkowy, następnie na Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii, a w dalszym etapie leczenia na Oddział (...) Ogólnej I Obrażeń Wewnętrznych. Następnie podjął leczenie u lekarza neurologa M. S., a także

w (...) Centrum (...) w P., (...) w R.. Korzystał z ambulatoryjnego leczenia w Poradni (...) Urazowo Ortopedycznej Szpitala (...)

w B., wykonywał badania echokardiograficzne w Gabinetzie Kardiologicznym dr. N med. B. G.. Leczył się również w Przychodni (...) w O., Miejskim Szpitalu (...) w O. oraz w Gabinetzie Psychologicznym T. G. w O.. Ponadto od grudnia 2017 r. powód rehabilituje się w gabinecie fizjoterapii K. i M. D. w K.. Powód wskazał, że w toku postępowania likwidacyjnego pozwana przyznała na jego rzecz tytułem zadośćuczynienia kwoty 50.000 zł, 30.000 zł oraz 27.000 zł - łącznie 107.000 zł. Żądanie zadośćuczynienia powód określił na 150.000 zł. wobec czego niniejszym pozwem dochodził zapłaty 43.000 zł (150.000 zł. minus 107.000 zł). Natomiast w zakresie kosztów opieki wskazał, że domaga się zwrotu kosztów od dnia opuszczenia szpitala do dnia 31.12.2018 r. żądając kwoty 4.644 zł (8.424 zł minus 3.780 zł wyłacone w formie renty za okres 10.2017 - 12.2018).

Roszczenie o zasądzenie na jego rzecz comiesięcznej renty powód oparł na utracie zdolności do zarobkowania (niezdolność do pracy) oraz zmniejszonych widokach na przyszłość (utrwalonej niezdolności do pracy i negatywnych rokowaniach na przyszłość). Wysokość dochodzonej kwoty obejmuje 1.613 zł. z tytułu utraty zdolności do pracy zarobkowej i stanowi równowartość netto minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2019 r. oraz 887 zł z tytułu zmniejszonych widoków na przyszłość. Łącznie daje to kwotę 2.500 zł, która w ocenie powoda stanowi średniomiesięczny dochód osoby wykonującej zawód kierowcy, spawacza lub operatora maszyn rolniczych. Powyższą kwotę powód pomniejszył o wysokość renty otrzymywanej z ZUS tj. 1.044,54 zł, wobec czego dochodził comiesięcznej renty

w wysokości 1.455,46 zł (2.500 zł minus 1.044,54 zł). Ponadto powód domagał się również skapitalizowanej renty - 2.500 zł miesięcznie za okres od daty jej przyznania (01.06.2018 r.) do dnia 31.05.2019 r., tj. za okres 12 miesięcy, pomniejszonej o kwoty jakie uzyskał z tytułu renty z ZUS, obliczonej w ten sposób, że tytułem renty powód faktycznie otrzymał z ZUS kwotę 12.283,58 zł, natomiast gdyby do wypadku nie doszło, w tożsamym okresie uzyskałby wynagrodzenie nie niższe niż 30.000 zł netto (12 x 2.500 zł), wobec czego powód dochodził od pozwanego różnicy między tymi kwotami w wysokości 17.716,42 zł (30.000 zł minus 12.283,58 zł).

Odpowiadając na pozew, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, że przeprowadził postępowanie likwidacyjne, w toku którego ustalono wysokość zadośćuczynienia na kwotę 107.000 zł. W związku brakiem ostatecznego stanowiska strony powodowej w zakresie prowadzonych negocjacji, pozwany zaproponował zawarcie ugody obejmującej roszczenie o zadośćuczynienie w kwocie 43.000 zł. na pierwszym posiedzeniu. W zakresie roszczenia o rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz zmniejszonych widoków na przyszłość zakwestionował przedmiotowe roszczenie podnosząc, że powód nie przedstawił ani na etapie przedsądowym ani nie powołał

w pozwie jak również nie złożył w trakcie prowadzonych negocjacji ugodowych dokumentów potwierdzających zawarcie umowy o pracę czy wysokość wynagrodzenia, wobec niemożliwe było zawarcie ugody obejmującej roszczenia rentowe. Natomiast

w zakresie roszczenia obejmującego koszty opieki pozwany wskazał, iż wypłata renty z tytułu zwiększonych potrzeb w wysokości 270 zł miesięcznie wyczerpała je w całości.

10 marca 2020 r. strony zawarły na posiedzeniu przygotowawczym ugodę sądową (k. 417) następującej treści:

1. Pozwany (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zobowiązuje się zapłacić powodowi J. A. kwotę 43.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 1800 zł tytułem zwrotu kosztów opieki

w terminie 14 dni z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie opóźnienia za okres od 25 marca 2020 r. do dnia zapłaty;

2. Strony oświadczają, że niniejsza ugoda wyczerpuje roszczenia powoda wobec pozwanego tylko z tytułu zadośćuczynienia i zwrotu kosztów opieki z tytułu wypadku samochodowego z 10 września 2017 r., natomiast ugoda nie są objęte roszczenia

z tytułu renty za zmniejszenie widoków na przyszłość i utraty zdolności do pracy zawodowej.

W związku z zawartą ugodą oraz zmianą stawek minimalnego wynagrodzenia za pracę po dacie sporządzenia pozwu, pismem z dnia 31.08.2022 r. (k. 594-599), powód zmodyfikował powództwo w ten sposób, że ostatecznie wniósł o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz:

1. kwoty 17.716,42 zł tytułem skapitalizowanej renty za okres od 1.06.2018 r. do 31.05.2019 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty,

2. kwoty 9.828,60 zł tytułem skapitalizowanej renty za 2019 rok (z dołączonej tabeli wynika, że powodowi chodzi oczywiście o okres od 1.06 do 31.12.2019 r.)

z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 11.01.2020 r. do dnia zapłaty,

3. kwoty 16.140,80 zł tytułem skapitalizowanej renty za 2020 rok z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 11.01.2021 r. do dnia zapłaty,

4. kwoty 11.679,82 zł tytułem skapitalizowanej renty za 2021 rok z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 11.01.2022 r. do dnia zapłaty,

5. kwoty 10.314,76 zł tytułem skapitalizowanej renty od 1.01 do 31.07.2022 r., z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 11.08.2022 r. do dnia zapłaty.

6. kwoty 1.490,49 zł tytułem comiesięcznej renty począwszy od 1.08.2022 r., płatnej do 10. dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

W uzasadnieniu wskazał, że w ramach swoich możliwości wykazał inicjatywę w uzyskaniu dodatkowego źródła dochodu i od dnia 1.09.2020 r. podjął zatrudnienie

w Kole (...) w K. na stanowisku traktorzysty. Ponieważ jego zdolność do pracy jest w dalszym ciągu znacznie ograniczona i nie jest on w stanie podjąć stałego i pełnowymiarowego zatrudnienia, zasadne jest roszczenie o zapłatę przez pozwaną renty wyrównawczej, powiększonej o rentę z tytułu zmniejszonych widoków na przyszłość. Podniósł, że częściowa niezdolność do pracy została potwierdzona przez biegłego z zakresu neurologii oraz lekarza orzecznika ZUS. Na podstawie publikowanych średnich wynagrodzeń w zawodach do wykonywania których posiada kwalifikacje wskazał, że gdyby do wypadku nie doszło, uzyskiwałby średniomiesięczne dochody netto na poziomie nie niższym niż 3.250,56 zł.

Sąd ustalił, co następuje:

Dnia 28 kwietnia 2017 r. powód J. A. ukończył technikum o kierunku matematyczno-fizycznym w K.. W czasie nauki ukończył kurs obsługi pilarek mechanicznych - łańcuchowych, szkolenie z zakresu ochrony roślin, uzyskał świadectwo egzaminu kwalifikacyjnego spawacza, zdał egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie: mechanik - operator pojazdów i maszyn rolniczych, technik mechanizacji rolnictwa, oraz ukończył kurs eksploatacji kombajnów zbożowych. Ponadto był finalistą ogólnopolskiego konkursu wiedzy o ergonomii i bezpieczeństwie pracy w rolnictwie oraz uzyskał dyplom Zespołu Szkół Centrum (...) w K. za dobre wyniki w nauce i bardzo dobre zachowanie.

(bezsporne, a nadto potwierdzone świadectwami i zaświadczeniami k. 357-374)

Dnia 7 września 2017 r. powód zawarł z (...) umowę zlecenia, na mocy której zobowiązał się do wykonania czynności kierowcy przewozu osób. Zgodnie z umową rozpoczęcie czynności miało nastąpić 8 września 2017 r. a ich zakończenie - 15 września 2017 r. Za wykonane zlecenia, zleceniobiorca miał otrzymać wynagrodzenie brutto w wysokości 13 zł za godzinę - płatne po zakończeniu miesiąca 7 dni po przekazaniu przez zleceniobiorcę informacji o ilości godzin wykonania określonych czynności. Ostatecznie, za zlecenie w ww. okresie powód otrzymał wynagrodzenie w wysokości 1170 zł brutto.

(bezsporne a nadto potwierdzone dowodami: umowa zlecenia k. 479, zaświadczenie o zatrudnieniu k. 480)

Bezspornie w dniu 10 września 2017 r. na autostradzie (...) w okolicy P. miał miejsce wypadek komunikacyjny, w którym kierujący pojazdem marki R. (...) o nr rej. (...) J. J. nieumyślnie naruszył bezpieczeństwo w ruchu lądowym, stracił panowanie nad pojazdem, doprowadzając do jego wypadnięcia z trasy, w wyniku czego obrażeń doznał pasażer pojazdu - powód J. A.. W dacie zdarzenia pojazd sprawcy był objęty ochroną ubezpieczeniową (OC) w (...) S.A. - pozwanej spółce.

(akta szkody na płycie CD k. 403)

Wskutek wypadku powód o godzinie 7:22 trafił na (...) Szpitala Miejskiego im. (...) z zakładem (...) w P. gdzie rozpoznano u niego uraz wielomiejscowy/wielonarządowy. Następnie, tego samego dnia o godzinie 8:04 został przekazany na OIOM. Z karty informacyjnej (...) Szpitala Miejskiego im. (...) z Zakładem (...) w P. wynika, że u powoda rozpoznano: narastający zespół ostrej niewydolności oddechowej dorosłych (...), aktualnie o umiarkowanym nasileniu; stan po wypadku komunikacyjnym; stłuczenie mózgu objęte wtórnymi rozległymi zmianami niedokrwiennymi; stabilne złamanie kręgu C2 zaopatrzone kołnierzem szyjnym; odmokrzyk prawostronny; odma śródpiersiowa; masywne stłuczenie płuc; ciężkie stłuczenia serca wymagające czasowej kontrapulsacji wewnątrzaoortalnej; torakotomia (sternotomia); złamanie żeber 1-2 po stronie lewej; uszkodzenie prawego oskrzela głównego potwierdzone fiberoskopowo, zakwalifikowane do leczenia operacyjnego; krwiak okołowątrobowy; stłuczenie wątroby; odwarstwienie otrzewnej ściennej; rozedma podskórna; złamanie kości twarzoczaszki; uszkodzenie nadgarstka lewego; uszkodzenie barku prawego; pourazowy wstrząs krwotoczny. Z epikryzy wynika, że chory przyjęty do oddziału intensywnej terapii po krótkotrwałym leczeniu (...), gdzie był nieprzytomny, reagujący lokalizująco na bodziec bólowy. W trakcie leczenia stwierdzono cechy urazu wielomiejscowego, o głównej energii skumulowanej w obszarze klatki piersiowej - rozpoznano rozległe stłuczenie płuc i serca oraz wysunięto podejrzenie urazu

w obrębie rozdwojenia tchawicy. Przez pierwsze dwa dni leczenia, chory był w stanie krytycznym, uzyskano stopniową stabilizację stanu ogólnego. W dniu 13.09.2017 wykonano kontrolne TK głowy, uwidoczniając rozległe obszary zmian niedokrwiennych w sfluczonych obszarach mózgowia, bez cech ciasnoty wewnątrzczaszkowej. W dniu 14.09.2017 ustalono możliwość przekazania chorego do dalszego leczenia w Oddziale Intensywnej Terapii.

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 19-26)

Zgodnie z kartą informacyjną (...) Szpitala Miejskiego im. (...) z Zakładem (...) w P., powód przebywał na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii w dniach 27.09-19.10.2017r. z rozpoznaniem ostrej niewydolności oddechowej, stan po wypadku komunikacyjnym, stan po torakotomii z obarczeniem odmy śródpiersiowej, stan po torakotomii prawostronnej i lobektomii mankietowej górnej prawej, sfluczenie płuc, stabilne złamanie kręgu C2 zaopatrzone kołnierzem szyjnym. W epikryzie wskazano, że chory przyjęty po okresie leczenia w Oddziale Torako-chirurgii (14-27.09.2017) związanym z operacyjnym leczeniem pourazowego uszkodzenia oskrzela głównego (mankietowa lobektomia górne prawa). Wyjściowo hospitalizowany z obrażeniami wielonarządowymi powstałymi w wypadku komunikacyjnym. Stwierdzono i leczono: ostrą niewydolność oddechową, masywne sfluczenie płuc, (...), odmę śródpiersiową, podejrzenie odmy prężnej, natychmiastowa torakotomia z drenażem śródpiersiowym, sfluczenie serca z wstrząsem kardiogenym ((...) w okresie wstrząsu), sfluczenie mózgu z wtórnym udarem niedokrwiennym, sfluczenie wątroby z okolicznym krwakiem, odmokrwiała prawostronne i złamanie C2 (leczone zachowawczo). W trakcie hospitalizacji dominowały cechy zakażenia, żółtaczk i sfluczenia wątroby oraz kliniczne cechy zapalenia śródpiersia. Stopniowy powrót świadomości - do pełnego kontaktu logicznego. Początkowo cechy niedowładu prawostronnego - szybko ustępujące. Od 30.09.17 odnotowano wyraźny spadek parametrów zapalnych, skorelowany z poprawą stanu ogólnego. Poprawa wydolności oddechowej - początkowo wentylowany mechanicznie, z nieznacznie zaznaczoną niestabilnością klatki piersiowej. Chory w pełni wydolny krążeniowo i oddechowo, intensywnie rehabilitowany. Poza tym, w okresie bieżącego pobytu, dotychczasowe rozpoznania uzupełniono o rozpoznanie wieloodłamowego złamania łopatki (leczenie zachowawcze). Pobyt w Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii trwał do 19.10.2017 r. Od 19 do 23 października 2017 r. powód przebywał w Oddziale (...) Ogólnej i Obrażeń Wielonarządowych. W trakcie pobytu bez powikłań. Wypisany do domu w stanie dobrym w dniu 23 października 2017 r.

(dowód: karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 27-29, historia choroby k. 30-31, karta informacyjna leczenia szpitalnego k. 35)

Od dnia 23 października do 24 listopada 2017 r. powód przebywał w (...) Centrum (...) w Oddziale (...) Pulmonologicznej. Z epikryzy wynika, że pacjent przekazany celem leczenia i rehabilitacji układu oddechowego. Stan po urazie wielonarządowym powstałym w wypadku komunikacyjnym, sfluczenie: płuc, serca, wątroby, mózgu z wtórnym udarem niedokrwiennym - niedowładem prawostronnym, który ustąpił; stabilne złamanie kręgosłupa szyjnego C2 zaopatrzone kołnierzem szyjnym. Przy przyjęciu pacjent w pełnym kontakcie logicznym, chodzący przy balkoniku, zaopatrzone w kołnierz ortopedyczny. Przebieg rehabilitacji bez powikłań od trzeciego tygodnia rehabilitacji poruszający się samodzielnie, korzysta z rowem stacjonarnego. Nadal utrzymuje się ograniczenie ruchomości w prawym stawie barkowym. Po zakończeniu programu ćwiczeń wypisany z zaleceniami opieki POZ i poradni specjalistycznych ze wskazaniem kontynuacji rehabilitacji i leczenia farmakologicznego.

(dowód: karta informacyjna z leczenia szpitalnego k. 223-226)

Dnia 24 listopada 2017 r. powód został skierowany do specjalistycznej poradni kardiologicznej z rozpoznaniem innych określonych chorób układu oddechowego.

(dowód: skierowanie k. 227-228)

Dnia 13 lutego 2018 r. powód zgłosił się na wizytę kontrolną do Poradni Chorób Płuc w O., gdzie skierowano go na wykonanie TK klatki piersiowej. Badanie TK zostało wykonane w dniu 14 marca 2018 r. Z jego wynikiem powód

ponownie zgłosił się do Poradni Chorób Płuc w dniu 20 marca 2018 r. w której lekarz pulmonolog zalecił wykonanie kontrolnego badania RTG klatki piersiowej za rok.

(dowód: historia zdrowia i choroby k. 247-251)

W okresie od 29 listopada 2017 r. do 30 listopada 2018 r. powód regularnie odbywał wizyty ambulatoryjne w (...) medycznej (...) w R.. Ponadto od kwietnia do czerwca 2018 r. korzystał z usług poradni kardiologicznej Miejskiego Szpitala (...) w O. oraz prywatnego gabinetu lekarskiego dr n. med. B. G. a także Szpitala (...) w K..

(dowód: dokumentacja medyczna k. 229-240, historia choroby k. 252-258, historia zdrowia i choroby k. 241, dokumentacja medyczna k. 242-246)

Z opinii lekarskiej/neurologicznej sporządzonej 26 stycznia 2018 r. wynika, że procentowa ocena uszczerbku na zdrowiu wynosi łącznie (neurologicznie) 45%.

Z oceny konieczności kontynuowania procesu leczenia oraz ustalenia zdolności do pracy wynika, że powód wymaga kontynuowania procesu terapeutycznego. Konieczna wielospecjalistyczna kontrola lekarska - m.in neurologiczna i chirurgiczna (w tym neurochirurgiczna i torakochirurgiczna), kardiochirurgiczna oraz ocena psychologiczna (m.in.) neuropsychologiczne celem określenia wpływu hipoksji na funkcje poznawcze) a także kontynuacja rehabilitacji. Obecnie pacjent w związku z następstwami doznanych urazów nie może uczęszczać na zajęcia szkolne ani podjąć pracy zarobkowej. Doznane urazy wpłynęły na życie codzienne i samoobsługę poszkodowanego. W czynnościach dnia codziennego nadal wymaga pomocy innych osób. Z pewnością pacjent wymagać będzie dalszej rehabilitacji. Wpływ rozległych obszarów niedokrwienia mózgu na czynności poznawcze do dalszej obserwacji - szczegółowa ocena wymaga wyników badania neuropsychicznego. W toku dalszej opieki i kontroli neurologicznej potrzebne być może wykonanie m.in. (...), a w związku z uszkodzeniem lewego nadgarstka badanie (...) kończyny górnej lewej.

(dowód: kserokopia opinii lekarskiej/neurologicznej k. 219-222).

Dnia 11 listopada 2018 r. powód przeszedł badanie psychologiczne. Test (...)

(-3,+4) zawiera podejrzenie obniżenie sprawności pamięci wzrokowej wskutek organicznego uszkodzenia (...). Dominującymi są błędy typu przemieszczeń figur brzeźnych.(wynik został obliczony względem oceny klinicznej zdolności intelektualnych jako przeciętnych). Badany wykazał tendencję do nieprzyznawania się do wad czy słabości, które mogłyby być negatywnie społecznie oceniane. Przejawia trudności w adekwatnej samoocenie. Potwierdza to najniższy poziom skali 6. Badanemu brak wglądu w trudności w przystosowaniu, jest osobą silnie skupioną na sobie, swoich potrzebach. (...) nie ujawnia lęków czy depresyjności.

(dowód: kserokopia opisu badania psychologicznego k. 259).

Pismem z dnia 23 listopada 2017 r. pozwany poinformował spółkę (...), że zgodnie z dyspozycją poszkodowanego przekazał spółce odszkodowanie w wysokości 7.500 zł, ustalając wysokość szkody na 50.000 zł.

(dowód: pismo k. 266-267 i 276-278)

Dnia 27 listopada 2017 r. została wydana opinia kompleksowa z badaniem wyj. dla (...) SA., z której wynika następujący uszczerbek na zdrowiu poszkodowanego:

- 10% wg pkt. 61.b - stłuczenie płuc i uszkodzenie oskrzela po stronie prawej, odmokrwiaki opłucnowe i śródpiersia,
- 2% wg pkt. 58.b - złamanie żeber I-II po lewej,
- 1% wg pkt. 72.a - krwiak okołowątrobowy,
- 2% wg pkt. 19.a - nieduże rany twarzy,

- 5% wg pkt. 100.a.P - złamanie łopatki prawej.
- 3% wg pkt. 131.a.L - stłuczenie nadgarstka lewego, zranienia,
- 6% wg pkt. 89.b - złamanie trzonu kręgu C2,
- 2% wg pkt. 20.a - złamanie kosej nosa i sitowia,
- 2% wg pkt. 59.a - sternotomia z powodu przeprowadzonej lobektmii płuca,
- 5% wg pkt. 63.a - stłuczenie serca, osierdzia z odma,
- 5% wg pkt. 10.a - stłuczenie mostu i mózgu z wtórnymi zmianami niedokrwiennymi.

W opinii wskazano nadto, że celowe jest przeprowadzenie rehabilitacji w celu uzyskania poprawy stanu zdrowia oraz, że następstwa mogą powodować ograniczenia średniego stopnia w życiu codziennym i samoobsłudze.

(dowód: opinia kompleksowa dla (...) k. 281-293)

Pismem z dnia 28 listopada 2017 r. pozwany poinformował powoda, że wypłacił świadczenie w wysokości 30.000 zł przekazując na rachunek powoda kwotę 25.500 zł natomiast pozostała część w wysokości 4.500 zł na rachunek upoważnionego - (...) sp. z o.o. Wskazał nadto, że na wysokość wypłaty składają się: zadośćuczynienie pieniężne za krzywdę (art. 445 k.c.) w wysokości 80.000 zł a przyznane już w tej sprawie świadczenie wynosi 50.000 zł.

(dowód: pismo k. 268-269 i 279-280)

(...) sp. z o.o. wniosła reklamację w której wniosła

o dopłatę kwoty 720.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę na podstawie art. 445 §1 k.c. na rzecz J. A., zapłatę kwoty 2.400 zł/msc tytułem renty na zwiększone potrzeby i konieczność pomocy osób trzecich, zapłatę kwoty 3.958 zł tytułem zwrotu kosztów za pobyt rodziców w hotelu celem opieki nad synem, zapłatę kwoty 3.530 zł / msc tytułem utraconego dochodu i zmniejszonych widoków na przyszłość, zapłatę kwoty 1.451,30 zł tytułem zwrotu kosztów za zakup leków, zapłatę kwoty 450,45 zł tytułem zwrotu kosztów za zakup ubrań w trakcie pobytu w szpitalu, zapłatę 246,00 zł tytułem zakupu aparatu do ćwiczeń „ sprzętu do rehabilitacji, zapłatę kwoty 490,00 zł tytułem zwrotu kosztów zabiegów rehabilitacyjnych, zapłatę kwoty 2.591,39 zł tytułem zwrotu kosztów dojazdu do placówek medycznych i celem sprawowania opieki nad synem oraz zapłatę bezspornych części odszkodowania w przypadku, gdyby ustalenie ich wysokości okazało się niemożliwe w terminie 30 dnia od dnia złożenia zawiadomienia o szkodach.

Spółka podniosła, że w sposób nieuzasadniony nie uwzględniono uszczerbku na zdrowiu poszkodowanego i wydano orzeczenie lekarskie niezgodne ze stanem faktycznym i dostarczoną dokumentacją medyczną.

(dowód: reklamacja k. 270-275)

Decyzją z dnia 24.12.2018 r. (...) Oddział w O. przyznał powodowi rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy począwszy od 04.11.2018 r. Zgodnie

z orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS powód jest całkowicie niezdolny do pracy do dnia 31.12.2019 r. Powodowi przyznano rentę w wysokości 1.044,54 zł netto miesięcznie (1.235,76 zł brutto). Następnie ZUS dokonał przeliczenia renty i wypłacił zaległe świadczenia za okresy: od 1.06.2018 do 03.11.2018 w wysokości 5.165,30 zł.

(dowód: pisma z ZUS k. 351-356)

Pod względem neurologicznym J. A. w wyniku wypadku z dnia 10.09.2017 r. doznał stłuczenia mózgu z wtórnymi rozległymi zmianami niedokrwiennymi oraz z przejściowym niedowładem prawostronnym. Przedmiotowy wypadek wpłynął na aktywność zawodową powoda pod względem neurologicznym.

U powoda po urazie głowy występują zaburzenia pamięci i zawroty głowy przy wysiłku, co ogranicza jego aktywność zawodową. Wymagana jest również ocena innych specjalistów w tym zakresie. Pod względem neurologicznym powód nie może i nie będzie mógł wykonywać ciężkiej pracy fizycznej, prac na wysokościach, przy maszynach w ruchu oraz wymagających koncentracji uwagi i pamięci świeżej. Wymagana jest również ocena innych specjalistów w tym zakresie. Badany zgłasza zaburzenia pamięci oraz zawroty głowy przy wysiłku, które są następstwem przebytego urazu głowy. U powoda występują ograniczenia odnośnie wykonywania pracy bez przewidywanej poprawy w tym zakresie. Powód nie może i nie będzie mógł wykonywać ciężkiej pracy fizycznej, prac na wysokościach, przy maszynach w ruchu oraz wymagających koncentracji uwagi i pamięci świeżej.

(dowód: opinia biegłej sądowej z zakresu neurologii i medycyny sądowej k. 507-527)

W wyniku urazu klatki piersiowej doszło do stłuczenia płuc i serca. Rozwinęła się ciężka niewydolność oddechowa oraz ciężka niewydolność krążenia - wstrząs kardiogeny. U powoda stwierdzano znaczne zaburzenia kurczliwości mięśnia sercowego. Prowadzono leczenie przeciwwstrząsowe oraz zastosowano kontrapulsację aortalną. Stan chorego był krytyczny, rokowanie niepewne, wymagał długotrwałego leczenia. Stopniowo jednak uzyskano poprawę. Przy prawidłowej kurczliwości rokowanie jest dobre. Po długim i ciężkim leczeniu doszło do całkowitej regresji zmian i powrotu funkcji serca do normy. Powód nie doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu z powodu przebytego stłuczenia mięśnia sercowego.

(dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu kardiologii k. 540)

Doznane urazy w wypadku z dnia 10.09.2017 r. ze strony klatki piersiowej tj. stłuczenie płuc, odma śródpiersiowa zostały wyleczone. Stłuczenie płuc leczone zachowawczo. W dniu 10 września 2017 r. torakotomią prawostronną odbarczono odmę śródpiersiową. W dniu 19 września 2017 r. wyleczono operacyjnie pourazowe uszkodzenie oskrzela głównego poprzez lobectomię mankietową górną prawą. Lecząco ostrą niewydolność oddechową, masywne stłuczenie płuc, (...), odmę śródpiersiową, odmokrzyak prawostronny. Skutki obciążeń powypadkowych u powoda ze strony płuc zostały wyleczone i powrócił do zdrowia po przejściowym upośledzeniu sprawności układu oddechowego, co dokumentuje lekarz z poradni pulmonologicznej w czasie wizyt kontrolnych w 2018 i 2019r. Następstwa pourazowe ze strony płuc zostały u powoda wyleczone. Powodowały one przejściowe upośledzenie sprawności układu oddechowego spowodowane ostrą niewydolnością oddechową dorosłych (...) w przebiegu stłuczenia płuc i obustronnej odmy opłucnowej pourazowej. Nie spowodowały one trwałego upośledzenia sprawności układu oddechowego uniemożliwiającego podjęcie pracy wykonywanej uprzednio. Uraz ze strony układu oddechowego nie upośledził wydolności oddechowej w stopniu ograniczającym zdolność powoda do pracy w wyuczonym zawodzie - technik mechanizacji rolnictwa. Uraz ze strony układu oddechowego nie upośledził wydolności oddechowej i w przyszłości nie powinien mieć wpływu na upośledzenie wydolności. Stan zdrowia powoda w przyszłości będzie zależny od tego, czy będą występować dolegliwości ze strony układu oddechowego. Przed wypadkiem powód nie był obciążony schorzeniem układu oddechowego. W okresie powypadkowym nie ma dowodów na potrzebę leczenia pulmonologicznego u powoda. Podczas wizyt kontrolnych u pulmonologa w 2018 i 2019r powód nie zgłaszał dolegliwości ze strony układu oddechowego, nie było też zmian w badaniu fizykalnym, nie wymagał leczenia. Ze strony pulmonologicznej nie ma ograniczeń dla możliwości zawodowych powoda w wyuczonym zawodzie - technik mechanizacji rolnictwa. Powoda po wyleczeniu zmian w płucach spowodowanych urazem zewnętrznym klatki piersiowej należy traktować jako osobę zdrową. Uraz nie upośledził wydolności oddechowej i w przyszłości nie powinien mieć wpływu na jego funkcjonowanie.

(dowód: opinia biegłego z zakresu pulmonologii k. 572-577)

Sporny wypadek nastąpił w trakcie jedyne go wyjazdu, który powód podjął na zlecenie (...). W chwili wypadku powód był pasażerem - czyli kierowcą, który w tym momencie nie miał swojej zmiany - odpoczywał. Była to pierwsza praca zawodowa powoda. Technikum skończył w tym samym roku, nie udało mu się zdać matury. Przed tym wypadkiem planował, że pójdzie do szkoły policyjnej. Rodzina powoda prowadzi gospodarstwo rolne, na którym powód też

mógł pracować. Przed wypadkiem nie miał poza tym konkretnych planów zarobkowych. Obecnie powód pomaga w domu i w gospodarstwie rolnym. Nie jest zatrudniony, bo nie może być zatrudniony. Przed wypadkiem pomagał w gospodarstwie we wszystkim. Powód mimo braku matury ukończył Technikum (...), posiada uprawnienia na obsługę kombajnu rolniczego, ukończone kursy spawalnicze, które uprawniają go do tego zawodu. Ma prawo jazdy kategorii B i T (ciągnik). Planował drugie podejście do matury. Podchodził do poprawki w 2018 r. i w 2020 r., ale bezskutecznie. Nie może przyswoić materiału wskutek tego wypadku. Korepetytorska relacjonuje ojcu powoda, że powód niewiele pamięta z tego, co uczył się poprzednio. Przed wypadkiem razem z ojcem naprawiał maszyny rolnicze i wiedział jak to trzeba zrobić. To co wiedział przed wypadkiem, uciekło mu z pamięci i musi sprawdzać w Internecie. Bardzo szybko się męczy. Chodzi na spacer. Próbuje biegać, ale ma problemy z wydolnością oddechową. Ma ograniczenie ruchu prawej ręki. Czasem narzeka na bóle w klatce piersiowej. Nie ma kłopotów ze schylaniem się, z noszeniem, z kucaniem. Leków żadnych nie przyjmuje. Nie pobiera obecnie żadnych rehabilitacji ruchowych. Kłopoty ma z prawą ręką, jest praworęczny. Może podnieść tą ręką, ale ma ograniczony zakres ruchu, tor ruchu jest zawsze taki sam. Może pisać, może manipulować naprawiając coś. Gdy uczył się w technikum nie miał problemów z nauką, przechodził bez problemów z klasy do klasy. Problemy pojawiły się dopiero po wypadku.

(dowód: zeznania świadka D. A. i zeznania powoda k. 492-493)

W ostatnim okresie przed zamknięciem rozprawy powód zatrudnił się na umowę zlecenie od 1.09.2020 r. w Kole (...) w K. jako traktorzysta za wynagrodzeniem godzinowym 22,28 zł brutto. Za miesiące 2020 r. powód uzyskał dochód 2.153,24 zł, za cały 2021 r. – 8.959,14 zł i za 6 miesięcy 2022 r. – 3.691,29 zł.

(dowód: umowa zlecenia k. 602, karty przychodów k. 603-605)

Rozważania

Stan faktyczny w sprawie był w znacznej części bezsporny i potwierdzony dokumentami. W części spornej fakty zostały ustalone na podstawie dowodów, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron i które nie budzą wątpliwości Sądu: dokumentów, opinii biegłych oraz zeznań świadka i zeznań powoda. Szczególnie odnosząc się do opinii biegłych sądowych trzeba wskazać, że strony nie składały zastrzeżeń do opinii, nie żądały ich uzupełnienia ani zasięgnięcia innych. W ocenie Sądu wszystkie te dowody są pełnoprawnym, wiarygodnym materiałem w sprawie.

Podkreślić trzeba we wstępie, że wskutek zawarcia ugody sądowe w zakresie zadośćuczynienia i zwrotu kosztów opieki i wskutek prawomocnego umorzenia postępowania w tym zakresie rozpoznanie sprawy wyrokiem ograniczyło się do żądań związanych z rentą skapitalizowaną i dochodzoną comiesięcznie na przyszłość.

Podstawę prawną odpowiedzialności pozwanego za następstwa wypadku komunikacyjnego stanowi art. 444 § 2 k.c., zgodnie z którym poszkodowany może żądać renty, jeżeli utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość. Roszczenie o rentę przysługuje poszkodowanemu zatem w razie wystąpienia jednej z trzech niezależnych od siebie podstaw: 1) całkowitej lub częściowej utraty przez niego zdolności do pracy zarobkowej, 2) zwiększenia się jego potrzeb lub 3) zmniejszenia się jego widoków powodzenia na przyszłość - przy czym wymienione następstwa powinny mieć charakter trwały, co nie oznacza, że nieodwracalny. Powód oparł żądanie na 1. i 3. przesłance, żądając:

1. kwoty 17.716,42 zł tytułem skapitalizowanej renty za okres od 1.06.2018 r. do 31.05.2019 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty,

2. kwoty 9.828,60 zł tytułem skapitalizowanej renty za 2019 rok (z dołączonej tabeli wynika, że powodowi chodzi oczywiście o okres od 1.06 do 31.12.2019 r.)

z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 11.01.2020 r. do dnia zapłaty,

3. kwoty 16.140,80 zł tytułem skapitalizowanej renty za 2020 rok z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 11.01.2021 r. do dnia zapłaty,
4. kwoty 11.679,82 zł tytułem skapitalizowanej renty za 2021 rok z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 11.01.2022 r. do dnia zapłaty,
5. kwoty 10.314,76 zł tytułem skapitalizowanej renty od 1.01 do 31.07.2022 r., z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 11.08.2022 r. do dnia zapłaty.
6. kwoty 1.490,49 zł tytułem comiesięcznej renty począwszy od 1.08.2022 r., płatnej do 10. dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

Odnośnie do wysokości utraconych przez powoda zarobków - szkoda wyraża się różnicą między zarobkami, jakie poszkodowany osiągałby w okresie objętym rentą, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, a zarobkami, które uzyskuje będąc poszkodowanym, uwzględniając także świadczenia otrzymywane z tytułu ubezpieczenia społecznego. Dla prawidłowej oceny zasadności roszczenia o rentę odszkodowawczą konieczne jest ustalenie i porównanie wysokości średnich zarobków poszkodowanego osiągniętych przed wypadkiem z wysokością takich zarobków, jakie poszkodowany osiągałby, gdyby nie uległ wypadkowi (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 1968r., sygn. akt III PRN 49/68 niepubl., G. Bieniek, H. Ciepla, S. Dmowski, J. Gudowski, K. Kołakowski, M. Sychowicz, T. Wiśniewski, Cz. Żuławska, Komentarz do Kodeksu Cywilnego Księga trzecia Zobowiązania, t. I, Warszawa 1996, s.359).

Sprawa jest o tyle nietypowa, że powód doznał wypadku w pierwszych dniach swojej pracy zawodowej. Jego wynagrodzenie tygodniowe wyniosło 1.170 zł brutto, więc można założyć, że gdyby nie wypadek wyniosłoby w skali miesiąca 4.680 zł brutto.

Zwrócić trzeba uwagę na strategię procesową pozwanego w tym zakresie. Otóż odpowiadając na pozew (k. 402), pozwany ograniczył uzasadnienie żądania oddalenia powództwa rentowego do stwierdzenia, że kwestionuje to roszczenie z uwagi na to, że ani w toku przedsądowego postępowania likwidacyjnego, ani w pozwie powód nie przedstawił dokumentów potwierdzających zawarcie umowy o pracę i wysokość wynagrodzenia. Pozwany nie odniósł się krytycznie do wyliczeń żądania rentowego przedstawionych w pozwie, a co najważniejsze – po otrzymaniu modyfikacji pozwu dokonanej pismem z 31.08.2022 r. nie zakwestionował skrupulatnych wyliczeń powoda zawartych w tym piśmie, a konkretnie w corocznych tabelach ze strony 4 i 5 pisma. Można więc stwierdzić, że po dowodowym uzupełnieniu braku wytkniętego w odpowiedzi na pozew (chodzi o dokumentację pracowniczą z (...)) pozwany nie wypełnił obowiązku konkretnego zakwestionowania zasadności i wysokości roszczenia rentowego.

W ocenie Sądu, roszczenie to było w pełni uzasadnione.

Wnioski opinii sądowo-lekarskiej neurologicznej zasięgniętej w tej sprawie są dla stanowiska procesowego powoda bardzo korzystne. Powód nie może wykonywać ciężkiej pracy fizycznej na wysokościach, przy maszynach w ruchu, wymagających koncentracji, uwagi i pamięci świeżej. W ocenie Sądu, oznacza to niemożność wykonywania prac, do których powód się kwalifikował swoim wykształceniem (spawanie, obsługa i naprawa maszyn). Fakt, że kardiolog i pulmonolog nie zawarli w swych opiniach podobnych spostrzeżeń, nie jest w żadnym razie sprzeczny z wnioskami opinii neurologicznej, bowiem to właśnie ułomności neurologiczne powoda dyskwalifikują go trwale do wykonywania jakiegokolwiek z prac, do których powód się kształcił i przymierzał. Ostatni okres wskazuje na to, że powód jest w stanie wykonywać lekką pracę polegającą na kierowaniu ciągnikiem.

W tych okolicznościach nie budzi zastrzeżeń Sądu przedstawione w piśmie powoda z 31.08.2022 r. następujące, niekwestionowane przez pozwanego wyliczenie:

wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę netto w latach: 2019 (1.634 zł), 2020 (1.920,62 zł), 2021 (2.061,67 zł) i 2022 (2.363,56 zł) powiększona o kwotę 887 zł

z tytułu zmniejszonych widoków na przyszłość, pomniejszona o świadczenia uzyskiwane z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu renty i dodatkowych świadczeń (VI-IX 2019 – 1.123,20 zł, X-XII 2019 – 1.123,20 zł, II 2020 – 2.202,40 zł, III 2020 – 1.221,40 zł, IV 2020 – 2.202,40 zł, V 2020 – II 2021 – 1.221,40 zł, III 2021 – 1.270,96 zł, IV 2021 – 2.293,26 zł, V-X 2021 – 964,47 zł, XI 2021 – 1.986,77 zł, XII 2021 – 964,47 zł, I-II 2022 – 1.024,47 zł, III 2022 – 1.096,19 zł, IV 2022 – 2.314,17 zł, V-VII 2022 – 1.096,19 zł) i pomniejszona o świadczenia uzyskiwane przez powoda z tytułu wynagrodzenia z umowy zlecenia (X 2020 - 1.316,94 zł, XI 2020 - 115,34 zł, XII 2020 - 720,96 zł, I 2021 - 0 zł, II 2021 - 903,59 zł, III 2021 - 0 zł, IV 2021 - 1.134,29 zł, V 2021 - 576,75 zł, VI 2021 - 269,16 zł, VII 2021 - 0 zł, VIII 2021 - 970,88 zł, IX 2021 - 1.374,61 zł, X 2021 - 1.595,70 zł, XI 2021 - 1.499,72 zł, XII 2021 - 634,44 zł, I 2022 - 1.124,69 zł, II 2022 - 0 zł, III 2022 - 451,80 zł, IV 2022 - 826,70 zł, V 2022 - 749,79 zł, VI 2022 - 538,31 zł, VII 2022 - 0 zł). Wobec tych sum uzyskiwanych w poszczególnych miesiącach nie budzi wątpliwości składnik tych wyliczeń w postaci kwoty 887 zł jako wyznaczający kwotowe zmniejszenie się widoków powoda na przyszłość. Pozwany nie zakwestionował twierdzenia powoda, popartego załącznikami do omawianego pisma, że średni miesięczny dochód w Polsce w zawodach spawacza czy operatora maszyn rolniczych był na poziomie 3-4 tysięcy zł netto.

Dlatego na podstawie omówionego wyżej przepisu orzeczono o zasądzeniu omówionych roszczeń powoda z odsetkami z art. 481 § 1 i 2 k.c. W pozostałym zakresie (dotyczącym zawyżonego zadośćuczynienia) powództwo zostało oddalone na tej samej podstawie prawnej, na której nastąpiło zasądzenie części zadośćuczynienia.

W konsekwencji powyższego ustalenia wyniku sprawy, na podstawie art. 113 ust 1 ww. ustawy Sąd nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa od pozwanego, który przegrał sprawę rentową w całości koszty sądowe tymczasowo poniesione na wynagrodzenia biegłych (1.645,20 zł).

Sąd jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach procesu przyjął art. 98 i art. 99 k.p.c. Za wartość będącą podstawą rozliczeń w tym zakresie Sąd przyjął 12-krotność zasądzonych świadczeń okresowych (17.885,88 zł) i odpowiednio do niej ustalił jako właściwą stawkę minimalną wynagrodzenia radcowskiego – 3.600 zł, do której należało dodać opłatę od pełnomocnictwa 17 zł i zaliczkę na biegłych 1.500 zł (łącznie koszty do zwrotu powodowi wyniosły 5.117 zł).

sędzia Rafał Kubicki